

VAIVA AKO EUROOPPAKIN KIINA-SYNDROOMA?

Tehtävien ulkoistaminen halvan työvoiman maihin herättää uhkakuvia työpaikkojen menetyksistä Euroopassa ja Yhdysvalloissa. **DAVID AUTORIN, DAVID DORNIN JA GORDON HANSONIN** (2013) tutkimus tarkastelee, miten Kiinasta tapahtuneen tuonnin voimakas kasvu viimeisenä parina vuosikymmenenä on vaikuttanut työllisyyteen Yhdysvalloissa. Kirjoittajat yhdistävät teollisuuden työvoimaosuuden laskun (12,5 prosentista 8,4 prosenttiin) samaan aikaan (1991–2007) tapahtuneeseen Kiinan tuontiosuuden kasvuun. He korostavat, että Kiinan kaupan kasvu on tarkoittanut ennen kaikkea tuonnin kasvua Kiinasta Yhdysvaltoihin, eikä niinkään Yhdysvaltalaisten tuotteiden vientiä Kiinaan.

Autorin, Dornin ja Hansonin analyysi perustuu vertailuun tuonnin määrän kasvusta alueilla, joilla on erilainen toimialajakautuma ja sitä kautta erilainen altistuminen tuontikilpailulle. Kirjoittajat korostavat, että Kiinan kaupan voimakkaaseen kasvuun ovat vaikuttaneet ennen kaikkea Kiinassa tapahtuneet muutokset (Kiinan liittyminen WTO:hon, urbanisoituminen ja voimakas maaltamuutto), eivätkä niinkään yleiset tuotteiden kysyntään vaikuttavat syyt.

Tähän argumenttiin nojaten Autor, Dorn ja Hanson pyrkivät erottamaan

Kiinan päässä tapahtuvista tarjontashokeista johtuvan kasvun Kiinan tuonnissa ja näin estimoimaan Kiinan kaupan kasaalivaikutuksen alueiden työllisyyteen. Tulokset osoittavat, että tuontikilpailu Kiinasta vähentää työllisyyttä, lisää työttömyyttä ja pienentää palkkoja alueilla, joilla on toimialoja, jotka kilpailevat Kiinan tuonnin kanssa.

Miten Kiinan kaupan voimakas kasvu näkyy Euroopassa? Vaikutukset eivät välttämättä ole samoja, koska monet Euroopan maat sekä vievät että tuovat suuren osan tuotteistaan. Siten Kiinan kasvu voi vaikuttaa sekä tuontikilpailua lisäävästi että vientituotteiden kysyntää lisäävästi, ja lopullista työllisyysvaikutusta on vaikea arvioida.

Kaksi Eurooppalaista tutkimusta on seurannut Autorin, Dornin ja Hansonin esimerkkiä ja tutkinut samalla menetelmällä Kiinan tuontikilpailun vaikutuksia Euroopassa. **DAUTH, FINDEILSEN JA SUEDEKUM** (2014) esittävät, että myös Saksassa tuonti Kiinasta on kasvanut voimakkaasti. Erona Yhdysvaltoihin on kuitenkin se, että samaan aikaan myös vienti Kiinaan on voimakkaasti kasvanut. Tutkimuksessa analysoidaan Kiinan kaupan lisäksi myös toista Saksan kauppaan voimakkaasti vaikuttavaa ilmiötä, Itä-Euroopan maiden kaupan voimakasta lisääntymistä 1980-luvulta tähän päivään.

Tulokset osoittavat, että Saksassa Itä-Euroopan kaupan kasvulla on ollut selvästi Kiinan kauppaa suuremmat vaikutukset. Tuonnin kasvu Itä-Euroopasta on vähentänyt työpaikkoja merkittävästi. Samanaikainen viennin kasvu Itä-Eurooppaan on kuitenkin samaan aikaan synnyttänyt uusia työpaikkoja, joten Itä-Euroopan kaupan nettovaikutus teollisuuden työllisyyteen on ollut pikemminkin positiivinen. Kiinan kaupan kasvun vaikutukset ovat olleet vastaavasti paljon pienemmät. Tutkimus osoittaa, että Kiina-ilmiö ei johda teollisuuden työpaikkojen katoon maissa, joissa on vientivetoinen teollisuus.

BALSVIK, JENSEN JA SALVANES (2014) puolestaan tutkivat Kiinan kaupan työmarkkinavaikutuksia Norjassa. Kuten Yhdysvalloissa, tuonti Kiinasta on Norjassa kasvanut voimakkaasti viime vuosikymmeninä samalla kun teollisuuden työvoimaosuus on laskenut. Teollisuuden työvoiman rakenne on kuitenkin Norjassa hyvin erilainen kuin Yhdysvalloissa. Norjassa elintarviketeollisuuden osuus on korkea mutta tuontikilpailu pienempää, ja tekstiiliteollisuuden osuus taas on alhaisempi mutta tuontikilpailua paljon Kiinasta. Tulokset osoittavat, että tuontikilpailu on myös osaltaan vähentänyt teollisuuden työllisyyttä Norjassa, mutta vaikutukset ovat merkittävästi pienemmät kuin Yhdysvalloissa.

KRISTIINA HUTTUNEN
työskenteli tutkijana Palkansaajien
tutkimuslaitoksessa vuosina
2007–2011.

Mitä näiden tulosten valossa voidaan olettaa Kiinan tuontikilpailun vaikutuksista Suomessa? Ei oikeastaan paljon mitään, sillä Suomen teollisuuden rakenne eroaa kaikista kolmesta edellä mainitusta maasta.

Kiinnostavaa on myös se, että Suomessa teollisuuden työvoiman osuus koko työvoimasta on pysynyt melko vakaana viime vuosikymmenet, lukuun ottamatta laskua heti laman jälkeen. Nyt olisi hyvä tilaus tutkimukselle, joka selvittäisi, kuinka paljon tuontikilpailun kasvu Kiinasta ja Itä-Euroopasta on vaikuttanut Suomen työmarkkinoihin. Analyysiä tuskin kannattaisi rajata vain tuontiin, vaan tulisi tutkia myös viennin kasvusta johtuvia vaikutuksia. ■

Kirjallisuus

AUTOR, D.H. & DORN, D. & HANSON, G.H. (2013), The China Syndrome: Local Labor Market Effects of Import Competition in the United States, American Economic Review, 103, 2121–68.

BALSVIK, R. & JENSEN, S. & SALVANES, K.G. (2014), Made in China, Sold in Norway: Local Labor Market Effects of an Import Shock, University of Bonn, Institute for the Study of Labor (IZA), IZA Discussion Papers 8324.

DAUTH, W. & FINDEISEN, S. & SUEDEKUM, J. (2014), The Rise of the East and the Far East: German Labor Markets and Trade Integration, Journal of European Economic Association, tulossa.